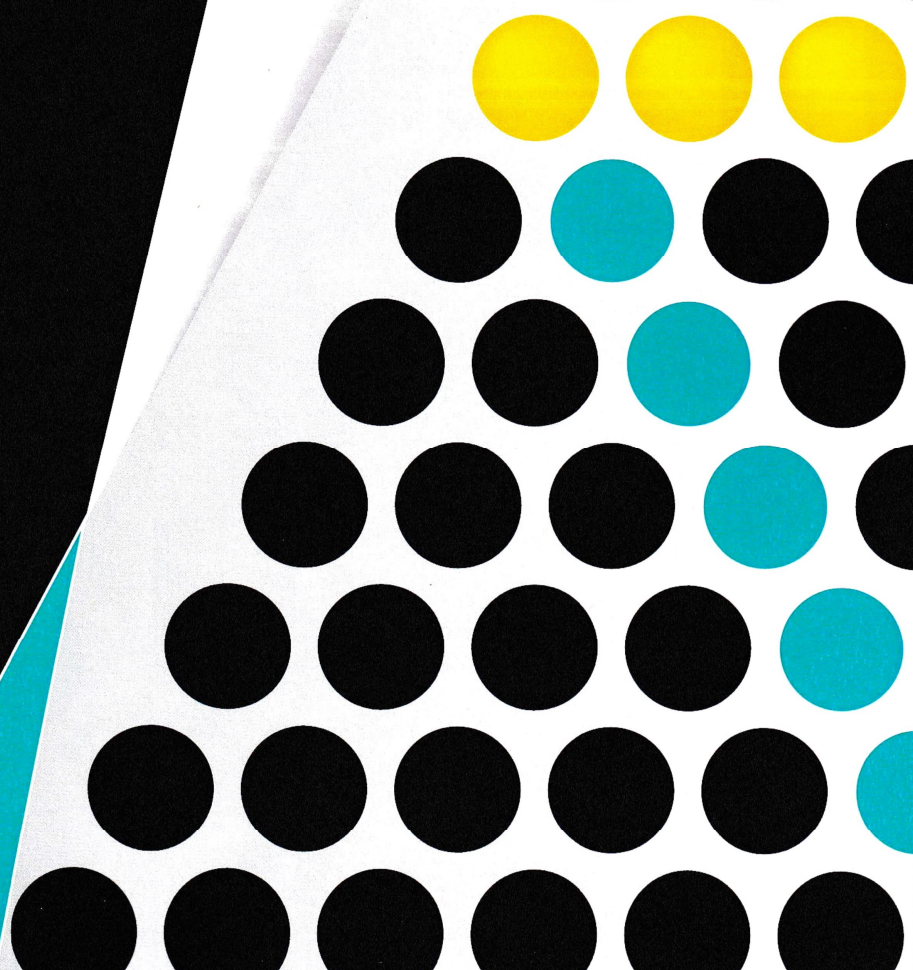

ПРАКТИЧНИЙ КУРС
ЕСТРАДНО-
ДЖАЗОВОГО АКОМПАНЕМЕНТУ
ДЛЯ БАЯНА та АКОРДЕОНА

Київський столичний
університет
імені Бориса Грінченка

К. Стрельченко

Навчально-методичний
посібник
для студентів
закладів вищої
мистецької освіти

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 9 від 20.06.2024)

Автор:

Стрельченко Костянтин Мартинович, доцент Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заслужений артист України

Рецензенти:

Супрун Олена Володимирівна, кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри музичного мистецтва естради КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»;

Черказова Євгенія Іванівна, завідувачка кафедри баяна та акордеона Національної академії України імені П. І. Чайковського, професорка, народна артистка України

Стрельченко К. М.

С 84 Практичний курс естрадно-джазового акомпанементу для баяна та акордеона: навч.-метод. посібник для студентів закладів вищої мистецької освіти. 2-ге видання, доповнене й перероблене / К. М. Стрельченко. — Київ : Київ. столичний ун-т ім. Б. Грінченка, 2025. 254 с.

У навчально-методичному посібнику представлено теоретичний та методичний матеріал щодо основних питань аранжування естрадно-джазових композицій для баяна та акордеона. Мета пропонованої методики полягає в розширенні стилістичних меж репертуару баяніста та акордеоніста, збільшенні можливостей оперування авторськими знахідками в процесі аранжування й виконання естрадної та джазової музики, реалізації виконавських концепцій музичних творів у бажаних жанрах та стилях, пристосовуючи їх під власну гру та можливості.

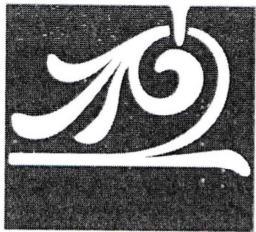
Видання посібника доцільно використовувати у процесі вивчення дисциплін першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, зокрема: «Спеціальний інструмент», «Інструментальний ансамбль», «Читання оркестрових партитур та інструментування», «Інструментування та аранжування творів для ансамблю».

Для студентів закладів вищої мистецької освіти.

УДК 780.647.25.036.9(075)

© Стрельченко К. М., 2025 р.

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025 р.

Передмова

Надбання акордеонно-баянного виконавства
в напрямку естрадно-джазової музики
спонукають по-новому оцінити його творчий потенціал
та визначити відповідність вимогам часу.

*Черепанин М., Булда М.
Естрадний олімп акордеона*

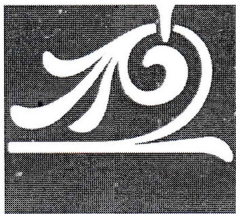
Академічне народно-інструментальне мистецтво ґрунтується на традиційному автентичному народно-інструментальному виконавстві. Це відображено в оригінальній творчості композиторів у жанрі акордеонно-баянного мистецтва.

У розмаїтті музичного інструменталізму баянне мистецтво вирізняється своєю репертуарною багатогранністю. Воно вміщує усі основні жанрово-стильові характеристики композиторської й виконавської творчості — народний мелос, класику, а також елементи джазового мистецтва, які за останні роки дедалі більше включаються у сферу академічного акордеонно-баянного виконавства.

Усі названі якості системно й послідовно відображені Костянтином Стрельченком у його навчально-методичному посібнику «Практичний курс естрадно-джазового акомпанементу для баяна та акордеона». Артистизм автора характеризується концептуальним інтелектуалізмом та емоційною контактністю зі слухацькою аудиторією. У методичній літературі з акордеонно-баянної майстерності ця робота є першою методичною розробкою, присвяченою акомпанементу, його аранжуванню й виконавству саме в естрадно-джазових стилях. У ній узагальнено великий мистецький досвід багаторічної концертної діяльності автора, у чому й полягає найбільша цінність посібника, що має велике дидактичне значення.

Давидов М. А.,

*професор Національної музичної академії України
ім. П. І. Чайковського,
доктор мистецтвознавства,
заслужений діяч мистецтв України*

Від автора

У процесі вивчення навчальних матеріалів джазових шкіл для акордеона (мається на увазі для баяна чи кнопкового акордеона також) та інших інструментів, інформаційних видань, а також аналізу концертних виступів акордеоністів (баяністів теж), музикантів старої школи виконання, виступів на міжнародних конкурсах і естрадно-джазових фестивалях, концертах я завжди звертав увагу на той факт, що сучасне виконання на акордеоні з використанням лише елементів естрадних і джазових стилів характеризується як джазове. Подібні критерії є підставою для деяких сучасних музичних критиків називати джазовими виконавцями видатних акордеоністів, характеристика виконання котрих не є достатньою для визначення навіть традиційного джазу.

Не буду заперечувати таке визначення чи повторювати інформацію з використаних джерел (список яких подано наприкінці посібника). Натомість вважаю доцільним запропонувати цей посібник як доповнення навчального матеріалу для практичного використання акордеона як повноцінного й самодостатнього інструмента в естрадно-джазовій культурі. Тому поділюся власним баченням техніки виконання музики легкого жанру на цьому інструменті при сольній грі та в дуеті з іншим сольним інструментом — альт-саксофоном.

У посібнику подано методичний матеріал, який стосується базової системи механіки під час виконання п'єс на акордеоні в стилях, які пропонуються нижче. Механіка в даному випадку означає механічну або рухову пам'ять як основний метод запам'ятовування акомпанементу чи акомпануючої частини твору.

Мета пропонованої методики полягає в тому, щоб розширити стилістичні межі репертуару акордеоніста, збільшити можливості оперування авторськими знахідками при виконанні естрадної та джазової музики й для реалізації різноманітних музичних творів у бажаних жанрах та стилях, пристосовуючи під власне виконання та можливості. Тобто мати змогу аранжувати й грати п'єсу певного стилю в бажаному іншому. Наприклад, балада «Flamingo» Теда Груя, яка виконується переважно в повільному темпі у стилі свінг, на бажання може бути відтворена в таких стилях, як джаз-вальс, танго або босанова.

Ідея створення навчального посібника з'явилася ще у 1998 р., після мого першого сольного виступу із джазовою програмою на міжнародному фестивалі «Осінній джазовий марафон» у місті Києві, яка поступово розширювалася й вдосконалювалася на основі нових пошуків та розробок.

Виступаючи як сольний, так і у складі інструментальних груп на міжнародних естрадних і джазових концертах, фестивалях і майстер-класах, спочатку доводилося адаптувати для акордеона інформацію з відео- та аудіошкіл,

Додаток 2

КОНЦЕРТНИЙ РЕПЕРТУАР
(СОЛІСТИ)

Libertango

Music by A. Piazzolla
Arranged by K. Strelchenko

Tango $\text{♩} = 84$

First system of musical notation for Libertango. It consists of a treble and bass staff in 4/4 time. The treble staff begins with a *mp* (mezzo-piano) dynamic marking. The melody is characterized by eighth-note patterns with accents. The bass staff contains whole rests.

Second system of musical notation. The treble staff continues the melodic line with eighth-note patterns and accents. The bass staff contains whole rests.

Third system of musical notation. The treble staff continues the melodic line. The bass staff contains whole rests.

Fourth system of musical notation. The treble staff continues the melodic line. The bass staff contains whole rests.

F.B.

Fifth system of musical notation. The treble staff continues the melodic line. The bass staff features a long, sustained note in the first measure, followed by a melodic line in the subsequent measures.

(ДУЕТИ)

My Day

Music by K. Strelchenko
Arranged by Y. Davydenko, K. Strelchenko

Bossa Nova ♩ = 90

Alto-saxophone
in Es

Accordion

S.B.

The musical score is written for Alto-saxophone in E-flat and Accordion. It is in 4/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The tempo is marked as Bossa Nova with a quarter note equal to 90 beats per minute. The score consists of three systems of music. The Alto-saxophone part is written in a single staff, while the Accordion part is written in a grand staff (treble and bass clefs). The first system shows the initial melody and accompaniment. The second system continues the melody and accompaniment. The third system concludes the piece with a final flourish in the saxophone part and a sustained chord in the accordion.

Зміст

Передмова	3
Від автора	4
Розділ 1. Технічні характеристики інструментів	6
Розділ 2. Метроном	9
Завдання для самостійної роботи	12
Розділ 3. Методика аранжування та засвоєння естрадно-джазового акомпанементу	13
3.1. Музична пам'ять	13
3.2. Імпровізація	15
3.3. Гармонізація та побудова імпровізаційної лінії	21
3.4. Акомпанемент естрадно-джазового стандарту	39
Завдання для самостійної роботи	41
Розділ 4. Аранжування твору	68
4.1. R. Rodgers «Have You Met Miss Jones?» для сольного виконання	68
4.2. T. Renis «Quando Quando Quando» для виконання в дуєті.	77
Висновки	83
Список використаних джерел	84
ДОДАТКИ	88
Додаток 1. Перелік всесвітньопопулярних творів естрадно-джазового репертуару	88
Додаток 2. Концертний репертуар	93
Libertango. A. Piazzolla, ar. by K. Strelchenko	93
Crystal Silence. C. Corea, ar. by K. Strelchenko	114
Have You Met Miss Jones? R. Rodgers, ar. by K. Strelchenko	119
Haytarma. The Tatar national dance, ar. by K. Strelchenko	136
Sunlight Spot. K. Strelchenko	157
My Day. K. Strelchenko, ar. by Y. Davydenko, K. Strelchenko	178
My Valentine's Dreams. K. Strelchenko, ar. by Y. Davydenko, K. Strelchenko	209
Quando Quando Quando. T. Renis, ar. by Y. Davydenko, K. Strelchenko	225

Стрельченко Костянтин Мартинович, відомий джазовий акордеоніст (баяніст), композитор, аранжувальник, доцент Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, заслужений артист України.

Випускник Донецької державної музичної академії імені С. С. Прокоф'єва (1994 р.), учасник міжнародних джазових фестивалів та фестивалів баяна та акордеона, теле- та радіопрограм.

Лауреат VI Міжнародного фестивалю-конкурсу «Music WORLD» (Італія). Керівник професійного джазового тріо «Стрельченко-бенд» (1996–2010), який випустив CD-альбом «My Day», гурту «New Bayan Wave» (2012–2017), нині — дуету «Jazz Breeze».

Автор навчально-методичного посібника «Практичний курс естрадно-джазового акомпанементу для баяна та акордеона» (2014 р.) та навчально-репертуарного збірника «Сучасні аранжування та перекладення п'єс для баяна та акордеона» у 2 частинах (Ч. I, 2017 р.; Ч. II. Джаз, 2021 р.).

